

Портнова Г.О., к.е.н.

Донецький національний технічний університет

Сучасний стан розвитку національної економіки характеризується наявністю значної кількості чинників, які можуть бути джерелом виникнення загроз фінансовим інтересам підприємства. Запобігати їх впливу та адекватно реагувати на них має система управління фінансовою безпекою господарського суб'єкта через механізм її функціонування.

Вагомий вклад у розвиток науки про фінансову безпеку зробили такі вчені і практики, як І.О.Бланк, О.І.Барановський, М.М.Єрмошенко, О.А.Кириченко, Г.В.Козаченко, В.П.Пономарьов, О.М.Ляшенко, М.О.Кизим, О.І.Черняк. Разом з тим, незважаючи на велику кількість публікацій, певні теоретичні та практичні питання, пов'язані із системою управління фінансовою безпекою, залишаються дискусійними. Серед них – проблема формування механізму забезпечення фінансової безпеки на рівні підприємства, ефективна дія якого здатна забезпечити захист фінансових інтересів і розвиток суб'єкта господарювання.

Нині у сучасній вітчизняній та зарубіжній економічній літературі механізм розглядається як принципова схема практичного використання важелів, методів, спрямованих на регулювання тих чи інших процесів або об'єктів у системі управління на всіх рівнях функціонування.

Фінансова безпека підприємства в першу чергу залежить від ефективності використання капіталу, якості корпоративного управління і фінансового менеджменту та оновлення технологій, а також інформаційної бази. Будь-який суб'єкт господарювання ставить за мету забезпечити стабільне функціонування та досягнути головних цілей своєї діяльності. Тому метою фінансової безпеки підприємства є гарантування стабільного та максимально ефективного функціонування підприємства тепер та високий потенціал його розвитку у майбутньому періоді [1].

Метою даного механізму є гарантування стабільного та максимально ефективного функціонування підприємства тепер та високий потенціал його розвитку у майбутньому. Основними цілями фінансової безпеки підприємства є: забезпечення високої фінансової ефективності роботи; підтримка фінансової стійкості та незалежності підприємства; досягнення високої конкурентоспроможності; забезпечення високої ліквідності активів; підтримка належного рівня ділової активності; забезпечення захисту інформаційного поля і

комерційної таємниці; ефективна організація безпеки капіталу та майна підприємства, а також його комерційних інтересів.

Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства – це система організаційних, фінансових та правових засобів впливу, які мають на меті своєчасне виявлення, попередження, нейтралізацію та ліквідацію загроз фінансовій безпеці підприємства. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства передбачає розробку відповідної наукової теорії, концепції, фінансової політики, чітке визначення суб'єктів і об'єктів, визначення фінансових інтересів суб'єктів господарювання, визначення і систематизацію загроз фінансовій безпеці, а також застосування засобів і методів забезпечення фінансової безпеки підприємства. Досягнувши відповідного рівня фінансової безпеки необхідно пам'ятати, що система фінансової безпеки підприємства залежить від конкретної ситуації, що склалася у певний період функціонування та діяльності суб'єкта господарювання. Тому механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства включає: об'єктивний моніторинг фінансового стану підприємства з метою виявлення і прогнозування загроз його фінансовим інтересам; розробку системи гранично допустимих значень фінансово-економічних показників (індикаторів), перевищення яких може спровокувати фінансову нестабільність чи кризу; заходи щодо виявлення і попередження загроз фінансовій безпеці.

Механізм фінансової безпеки повинен враховувати: фінансові інтереси підприємства; функції, принципи і методи управління та фінансовою безпекою підприємства; організаційну структуру; техніку і технологію управління та управлінський персонал; фінансові інструменти; критерії оцінки рівня фінансової безпеки [2].

Забезпечення належного рівня фінансової безпеки підприємства неможливе без системи управління механізмом фінансової безпеки. Основними функціями забезпечення фінансової безпеки підприємства є: планування, в тому числі програмування і прогнозування; організація і регулювання; стимулювання; контроль у складі фінансового обліку, аналізу і аудиту. Концепція фінансової безпеки підприємства повинна містити пріоритетні цілі і завдання забезпечення безпеки, шляхи та методи їх досягнення, які адекватно відображають роль фінансів у функціонуванні підприємства [3]. Без обґрунтованої концепції фінансової безпеки підприємства неможливо сподіватись на його розвиток. Узагальнюючою концепцією, що відображає сучасне економічне становище і тенденції розвитку підприємства є інтеграційна концепція. В її рамках підприємство є системним інтегратором різних соціально-економічних процесів у часі і просторі. Основним є інтеграція у часі, тобто забезпечення безпечного існування та розвитку підприємства. Нестабільність і непередбачуваність середовища функціонування підприємства вимагає розробки концепції

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Інституціональні та еволюційні проблеми розвитку фінансово-кредитних систем», 18 – 19 квітня 2013 року, м. Донецьк

фінансової безпеки (безперечно функціонування) підприємства, основним змістом якої є формування засад системи управління фінансовою безпекою, спрямованої на створення умов стабільного і поступального розвитку, а також функціонування підприємства та задоволення його потреб у фінансовій безпеці.

Перелік посилань

1. Барановський О.І. Фінансова безпека: монографія. Інститут економічного прогнозування. – К.: Фенікс, 2008. – 338 с.
2. Матвійчук Л.О. Методика визначення рівня фінансової безпеки машинобудівних підприємств // Актуальні проблеми економіки. – 2011. - № 5(119). – С. 109-114
3. Шелест В.В. Методичний підхід до оцінки і забезпечення належного рівня фінансової безпеки довірчих товариств / В.В.Шелест // Актуальні проблеми економіки. – 2009. - № 12(102). – С.134-140

ВИБІР ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА З МЕТОЮ ЇЇ ІНТЕГРАЛЬНОЇ ОЦІНКИ

Рубан Т.Є., к.е.н., доцент,

Кулик Г.С.

Донецький національний технічний університет

У сучасних мінливих умовах важливим завданням щодо забезпечення життєздатності суб'єкта господарювання і його успішного функціонування є гарантування його фінансової безпеки. Особливого значення набуває проблема управління фінансовою безпекою підприємства, в тому числі адекватної оцінки її рівня. Вирішення цих проблем дозволить своєчасно виявити слабкі місця у фінансовому стані підприємства та виправити їх без загрози втрати фінансової стійкості та платоспроможності.

Останнім часом в науковій літературі все більшого розповсюдження набуває дослідження питань фінансової безпеки підприємств. Методи оцінки фінансової безпеки підприємств досліджували наступні вчені: Варналій З.С., Николаюк С.І., Никифорчук Д.Й., Єрмошенко М.М., Горячева К.С., Кракос Ю.Б., Разгон Р.О., Ілляшенко С.Н., Ареф'єва О.В., Серик Н.І., Донець Л.І., Фокіна Н.П. та інші. Проте, враховуючи велику кількість форм господарювання і чинників, які впливають на фінансово-господарську діяльність